

Nieuwsbrief nr. 28 december 2020

Vogelwerkgroep Zutphen e.o

www.vwg-zutphen.nl vwgzutphen@gmail.com

Beste leden van de Vogelwerkgroep Zutphen,

Met veel plezier biedt het bestuur van de Vogelwerkgroep Zutphen u de 4^e nieuwsbrief van dit jaar aan. Helaas nemen de Covid-19 besmettingen nog steeds in aantal toe en hierdoor zitten we met zijn allen weer in een strenge lockdown.

Uiteraard denkt het bestuur na over mogelijke alternatieven om aan de leden te kunnen aanbieden. Zodra hier meer nieuws over is, hoort u dit uiteraard van ons. En er gloort ook licht aan de horizon. Hopelijk gaat het vaccin ons stap voor stap weer meer vrijheid bieden.

Maar ook met in acht neming van de maatregelen is er voor leden van de VWG nog genoeg te doen in januari: artikelen schrijven voor het jaarboek 2020, meedoen met de januari- en/of tuinvogeltelling, nestkastjes schoonmaken. In deze nieuwsbrief leest u er meer over, plus tips van Michel om de vogelkennis te vergroten, ook zonder excursies. En heeft u ideeën of wensen voor het komend jaar, geef ze door aan het bestuur via een mailtje aan het secretariaat. We horen graag hoe we in deze tijden het contact met de leden toch vorm kunnen geven, maar ook wat de wensen zijn voor straks, als er weer meer kan.

Het vergaderen door het bestuur gaat gewoon door. Wel op afstand maar toch:

Vlnr en van boven naar beneden: Remke van Rijswijk (secretaris), Michel Klemann, Frans Parmentier (penningmeester), Carin Barendregt, Mary Mombarg (voorzitter), Joost Meilof, Hans Grotenhuis

Mededelingen

- Er is in november een zienswijze ingediend bij Gedeputeerde Staten van Gelderland inzake het ontwerp- Actualiseringsplan 7 van de Omgevingsverordening van Gelderland.

We zijn met name tegen het toestaan van windmolens in de ganzenrustgebieden in Gelderland. Dat was in de huidige verordening nog niet het geval.

Verder hebben wij gevraagd om 2 weidevogelgebieden te onderzoeken en op te

nemen: op de Voorsterklei en op de Tondense Es. De resultaten van onderzoek door leden van de VWG geven daar toe aanleiding.

- De VWG heeft een zienswijze ingediend over de concept-RES: De Regionale Energie Strategie in de Cleantech Regio. (zie ook vorige nieuwsbrieven). Er zullen circa 62 windmolens geplaatst worden tot 2030 (nu nog zoekgebieden) en een kleine 1000 ha zonneparken.
De wethouder van Zutphen, die deelneemt aan het regio overleg, heeft geantwoord met ons in gesprek te willen. Er is geen datum vastgesteld. Verdere besluitvorming over de RES door het gemeentebestuur is eerst medio 2021 gepland.
- De VWG stelde in november nog beroep in via een advocaat bij de Rechtbank Gelderland tegen het besluit van G.S. van Gelderland over de vaststelling van het Faunabeheerplan Ganzen 2020-2026 in Gelderland.
G.S. vervroegt de datum van afschieten van ganzen naar 1 februari door het winterseizoen met 1 maand in te korten. Verder is uit evaluatie van de Faunabeheereenheid gebleken dat hun doelen niet gehaald zijn. Toch willen zij op de oude voet doorgaan, zonder naar nieuw beleid te kijken.
Onze winterganzen zijn op 1 februari nog niet terug naar hun broedgebieden in het noorden van Europa en Rusland.
Ook zijn er vragen over de schadevergoedingen waarop het afschieten gebaseerd is. Met name de grasgroei in het voorjaar. Dat is een basis om afschot te doen voor de Faunabeheereenheid. (de jagers).
- Aan de Boompjeswal zijn 5 esdoorns behoorlijk gekortwiekt. In overleg met de VWG is geprobeerd de nestholte van de Bosuil te ontzien. Of de uil het nog beschut genoeg vindt valt te bezien, maar het gevaar van de bomen voor passanten werd te groot. Als vervangende woonruimte is er een bosuilenkast geplaatst. Dus opletten dit voorjaar, broeden er dan weer bosuilen in de stad?

Contributie

De contributie voor het lidmaatschap van de VWG blijft 15 euro, ook voor 2021. Graag overmaken op NL04 TRIO 0379 7064 66 met vermelding van *contributie 2021* en uw naam. Jeugdleden betalen 5 euro per jaar. Opzeggingen graag doorgeven aan het secretariaat.

Januaritelling

Nog een paar nachtjes slapen en we mogen weer op pad voor de januaritelling! Elke januari proberen we weer alle vogels in ons werkgebied te tellen. Vorig jaar waren dat er 81.656, verdeeld over 101 soorten. Daarvoor is 725 km afgelegd, voornamelijk te voet of per fiets, en is er 11848 minuten (197,5 uur) geteld.

Het hele werkgebied van de VWG is onderverdeeld in 68 telgebieden. Veel zijn er al geclaimd door vaste tellers, maar er is nog genoeg over. Meelopen met een doorgewinterde januariteller kan ook. Meer informatie is te vinden op de website onder tellingen, of bij michel.klemann@gmail.com.

Jaarboek 2020

Het jaar 2020 is weer bijna afgelopen. Tijd om terug te kijken op dit bijzondere jaar. Dat kun je doen door een bijdrage te leveren aan het jaarboek 2020 van de vogelwerkgroep. Heb je iets leuks meegemaakt, wat je wilt delen met de rest van vogelminnend Zutphen en omstreken? Meldt dan je bijdrage zo spoedig mogelijk aan bij Joost (j.meilof@solcon.nl) of bij het secretariaat (vwgzutphen@gmail.com). Je hebt tot **31 januari 2021** de tijd om je artikel aan te leveren.

Alle artikelen worden zo veel mogelijk integraal geplaatst, maar eventueel kunnen we artikelen inkorten of aanpassen. Daarom vragen we je om je artikel aan te leveren in Word of in een ander tekstverwerkingsprogramma. Wijzigingen gebeuren altijd in afstemming met de auteur. De tabellen en figuren maken we op in een min of meer vergelijkbare stijl om de eenheid in het jaarboek zo veel mogelijk te waarborgen. Daarom vragen we je om de achterliggende data (spreadsheets) van tabellen en figuren mee te sturen. Verwijzingen naar foto's, illustraties, tabellen, etc. nummeren en de bijbehorende foto's, illustraties, tabellen etc. dezelfde nummering geven, zodat geen verwarring kan ontstaan wat de bedoeling is.

Foto's graag aanleveren in de hoogst mogelijke resolutie. De redactie maakt een keuze uit het illustratiemateriaal. Het concept van het complete artikel leggen we voor aan de auteur.

Meer informatie bij Joost Meilof (j.meilof@solcon.nl)

Inspiratie nodig? Alle vorige jaarboeken zijn in te zien op <http://www.vwg-zutphen.nl/Archief/Jaarboeken.html>

Mezenkasten, herhaalde oproep

Heb je de beschikking over een geschikte ladder, een tang om de kastjes te openen en een spatel oid om de kastjes leeg te halen? Geef dan door aan het secretariaat welke kastjes je wilt doen. Dit om dubbel werk te voorkomen. Ook willen we graag weten of de kastjes gebruikt zijn voor een nest en of er nog resten van eikenprocessierups aan de boom te zien zijn. Pas in dat geval op dat je niet in contact komt met de brandharen! Er zijn nog kastjes schoon te maken in De Hoven, Leesten en de Zuidwijken.

Jonge Vogelaars

De Jonge Vogelaarsexcursie van zaterdag 21 november naar Landgoed de Velhorst kon ondanks de Corona-maatregelen toch doorgaan. O.l.v. Frank en Jouck ging een groepje van 9 kinderen op pad. De tocht voerde langs smalle paadjes over het landgoed naar de Berkel met als verrassende afsluiting een ontmoeting met een troep jonge biggetjes en een twee stoere Boa's van Natuurmonumenten. De bijzonderste vogelwaarnemingen: een gaai die achtervolgd werd door een pimpelmees, misschien wel omdat deze er eentje in zijn snavel had. En een troepje staartmezen die er iets te snel vandoor gingen.

Voor een volledig verslag zie: www.vwg-zutphen.nl/jeugd.

De groep zit vol, maar aspirantdeelnemers mogen op proef 2x aan een excursie meedoen om te kijken of ze het leuk vinden. Belangstelling? Stuur een mailtje naar jongevogelaars@gmail.com.

Op 30 januari **Wintervogels en vogelvoer maken op de Kaardebol**

Deze tuin, waar het wemelt van struiken en planten met zaden en bessen, is aantrekkelijk voor veel wintervogels: welke krijgen we tijdens onze tocht door de tuin in de kijker? Maar eerst brouwen de kinderen een lekker vet en zadenrijk vogelhapje. Voor de wintervogels in eigen tuin! Net op tijd voor de **Nationale Tuinvogeltelling**, van 29 t/m 31 januari.

Leuke tuinsoort!

Michel heeft een heleboel mogelijkheden op een rijtje gezet om bezig te zijn met vogels (en andere natuurverschijnselen). Binnen of in je eentje of met z'n tweeën buiten:

Facebook

Halverwege 2013 is de Facebookpagina van de Vogelwerkgroep gestart. Momenteel (eind 2020) zijn er 450 facebook-leden. Alleen in het jaar 2020 plaatsten enkele tientallen mensen hier samen meer dan 400 berichten met zo'n 1000 foto's en filmpjes.

De een bericht over excursies, de ander over ijsvogels, slechtvalken of knobbelzwanen, over natuurbesluit, vogels in de tuin, eerste onderzoeksresultaten, links naar websites, petitie's, krantenberichten, bevers, vlinders en sprinkhanen, kerstkaartjes, zeldzaamheden in de regio, oproepen, kijkhutten, komt met vragen over vogels, plaatst foto's van vogels, landschappen of zonsopkomst et cetera. Er komt een enorme veelzijdigheid aan onderwerpen aan bod.

Eigenlijk is Facebook niet meer dan een ouderwetse knipselkrant, in een nieuw digitaal jasje.

Voor degene met of zonder facebook-account; alle berichten vanaf 2013 (2019 en 2020 komen er begin januari bij) zijn als pdf opgeslagen en te vinden onder: <http://www.vwg-zutphen.nl/Archief/Facebook.html>

De laatste berichten zijn ook zonder account te lezen via de link onderaan de home-pagina van de VWG.

SOVON

De Landelijke Dag van Sovon is de dag voor actieve vogelaars in Nederland. Het programma was dit jaar volledig online. Op zaterdag 28 november was er een inspirerend programma met lezingen van topsprekers. Terugkijken tijdens de lockdown? De gehele Landelijke Dag is terug te kijken op deze pagina. <https://www.sovon.nl/nl/ld19>

Nieuwe Publicaties:

Rapport: Watervogeltellingen in de Bronkhorsterwaarden 2005-2017
Observaties van natuurdestructie in een Natura 2000-gebied

Dertien jaar lang heb ik in de Bronkhorsterwaarden maandelijks de watervogelpopulatie geteld; een uiterwaard van 325 ha langs de IJssel in de Gemeente Bronckhorst. Ik zag het gebied aftakelen op een manier dat het gewoon niet leuk meer was om er nog aandacht aan te besteden. Ergernissen stapelden zich steeds meer op wat voor mij de reden was om hiermee begin 2018 te stoppen.

Om een beeld te geven van wat er hier, en ongetwijfeld ook in vele andere Natura 2000-gebieden, aan de hand is heb ik de vogeldata en de observaties van de natuurdestructie in dit gebied in een rapportje gezet.

Het gaat over de ganzen, water- en weidevogels in deze uiterwaarden, maar ook over landbouw, gif, jacht, ruilverkavelingen, klimaatverandering en droogte. Kortom een tijdsbeeld van de dramatische destructie van natuur, milieu en landschap in de uiterwaarden van IJssel in Nederland in 2005-2017, maar het is helaas in veel gebieden niet veel anders.

Voor wie er in is geïnteresseerd; het rapportje in *.pdf van 34 pagina's (18 mB), 52 foto's en 9 tabellen is hier te downloaden:

www.vwg-zutphen.nl ♦ Info ♦ Archief –Rapportages;
of naar:

http://www.vwg-zutphen.nl/Pdf/Rapporten/Bronkhorsterwaarden_2015_2017.pdf

De afgelopen eeuw is er in verschillende tijdschriften heel wat geschreven over de natuur in Nederland. Veel van de artikelen in tijdschriften zijn de laatste jaren als *.pdf op internet verschenen en gebundeld op de website www.natuurtijdschriften.nl. Het is zeer de moeite waard om daar eens rond te neuzen. De zoekfunctie is ook erg goed. O.a. de volgende vogeltijdschriften zijn er te vinden, maar ook veel tijdschriften over andere dier- en plantgroepen. Totaal gaat het om vele duizenden pagina's met informatie voor onbeperkt leesplezier tijdens de lockdown.

- Atlantic seabirds
- Club van Zeetrekwaarnemers Verslagen
- De Gierzwaluw
- De Grauwe Gors
- De Levende Natuur
- De Strandloper
- De korhaan
- De roofvogels in Noord- en Oost-Nederland in het broedseizoen
- De takkeling
- Drentse vogels
- Fitis
- Het Vogeljaar
- Mededelingenblad Vogelwerkgroep Amsterdam
- Mededelingenblad Vogelwerkgroep Haarlem
- Mededelingen van de Club van Zeetrekwaarnemers
- Natura
- Op het Vinkentouw
- Publicaties Vogelwerkgroep Haarlem
- Speciale Verslagen Club voor Zeetrekwaarnemers
- Sula
- Trekberichten
- Twirre
- Wiek en sneb

Drie dikke pillen

Recent zijn er weer verschillende vogelboeken uitgekomen. Zo is er een de nieuwe **“Europese Broedvogelatlas”** verschenen. Een boek van 5 kg! Het resultaat van een langjarig onderzoek door 120.000 vogelaars in 48 landen in de periode 2013-2017. <https://www.ebcc.info/>

Een andere dikke pil is **“All the Birds of the World”**. Op de 4,8 kg papier worden 11,524 vogelsoorten beschreven. Er staan 20.865 illustraties in en 11.558 verspreidingskaartjes. Via QR-codes kun je meteen naar video's, foto's en geluiden van de verschillende soorten. <https://www.lynxeds.com/product/all-the-birds-of-the-world/>

Ook de **“Avifauna van de Biesbosch”** is zo'n pil. Het behandelt de ontwikkeling van alle 328 daar waargenomen vogelsoorten. Ruim honderd jaar vogelhistorie, gebaseerd op tellingen, publicaties en ander archiefmateriaal wordt toegelicht met kaarten en grafieken. Meer dan 600 foto's op 570 pagina's. Meer info op <https://biesboschboek.nl/>

Deze en andere boeken zijn o.a. te bestellen bij Geluksvogels <https://www.wijzjngeluksvogels.nl/webshop/>

Vogels in Nederland; aantal, trends en verspreiding

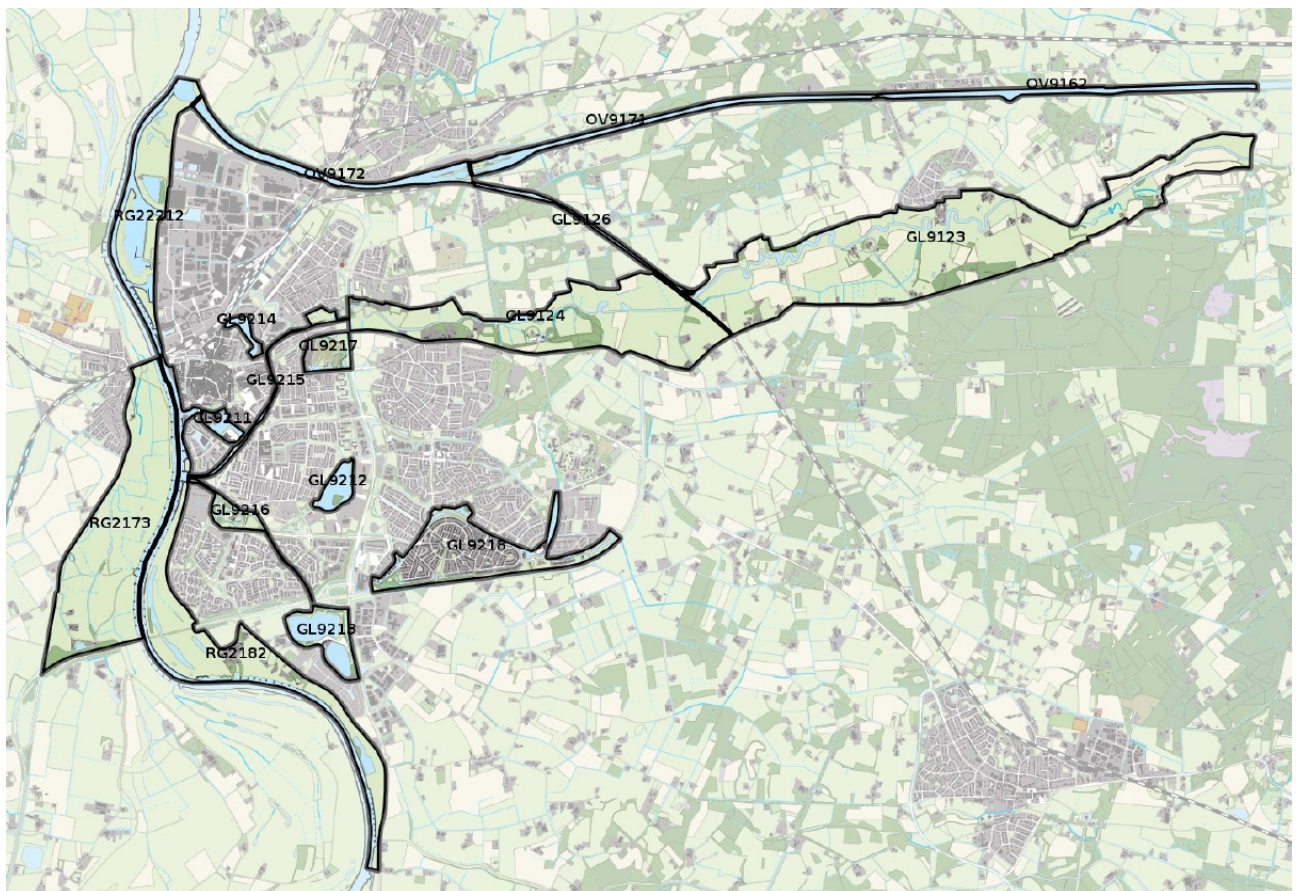
Benieuwd naar hoe het gaat met een bepaalde vogelsoort in Nederland; waar zitten ze, en hoeveel zijn er nu eigenlijk. Op deze pagina is van bijna iedere vogelsoort de laatste informatie te bekijken: <https://www.sovon.nl/content/soorten>

Watervogeltellingen december 2020

Maandelijks worden door een aantal leden van de VWG in een aantal strakomlijnde watervogelgebieden de watervogels geteld. De tellingen vallen altijd in het weekend het dichtst bij de 15^e van die maand. Vanwege weersomstandigheden wordt af en toe afgeweken van de officiële teldatum om zo toch de gebieden geteld te krijgen onder het motto “beter te laat geteld dan niet geteld”. We tellen deze gebieden jaarrond en ze onderdeel van de landelijke watervogeltellingen van Sovon: <https://www.sovon.nl/nl/watervogels>

Om erachter te komen waar watervogels zitten, wanneer ergens watervogels zitten en wat de populatieontwikkeling van de verschillende soorten is in de regio Zutphen zit er niks anders op dan tellen-tellen-tellen. Enerzijds is het maandelijks weer een hele opgave, maar dan heb je ook wat en het is leuk om te doen.

Om een idee te geven wat er in midden december is geteld hieronder een kaartje van de getelde gebieden die maand en een tabel van getelde aantallen en soorten. Naast watervogels worden ook roofvogels meegenomen en wat rariteiten zoals roodborsttapuit en raaf deze maand.

Overzicht van de getelde watervogelgebieden december 2020

Totalen van alle telgebieden december 2020: 40 soorten, 7342 exemplaren

soort	aantal	soort	aantal	soort	aantal
Aalscholver	87	IJsvogel	6	Smient	130
Blauwe Reiger	23	Kievit	1	Soepgans	29
Brandgans	179	Knobbelzwaan	8	Sperwer	1
Buizerd	8	Kokmeeuw	1318	Stormmeeuw	221
Carolina-eend	2	Kolgans	310	Tafeleend	22
Dodaars	56	Krakeend	38	Toendrarietgans	6
Fuut	32	Kuifeend	233	Torenvalk	6
Geelpootmeeuw	1	Meerkoet	1036	Waterhoen	156
Grauwe Gans	2282	Muskuseend	8	Wilde eend	892
Grote Canadese Gans	168	Nijlgans	2	Wintertaling	37
Grote Gele Kwikstaart	6	Pontische Meeuw	1	Witgat	1
Grote Mantelmeeuw	1	Raaf	1	Zilvermeeuw	24
Grote Zilverreiger	7	Roodborsttapuit	1		
Havik	1	Slechtvalk	1		

Obsmap

Soms zie je dan zo'n vogel die je niet meteen herkend of een mooie paddestoel, een plant, een boom met vreemde bladeren, slapende nachtvlinder tegen de muur, dode libel op straat, een rare sprinkhaan in de tuin etcetera, en dan wil je de soortnaam van zo'n wezen achterhalen. Die beesten zijn vaak te snel vertrokken en zelfs met een foto blijft het soms alsnog nog lang zoeken in de vele boeken met daarin de honderden soorten. Waar begin je?

In de loop van de jaren schaf je jezelf zo een een kast vol boeken aan en kost het veel tijd om te achterhalen om welke soorten het ging die je tegenkwam. Al die boeken meenemen en in het veld de soort opzoeken is ook niet altijd even makkelijk; al helemaal niet wanneer je niet beperkt tot vogels

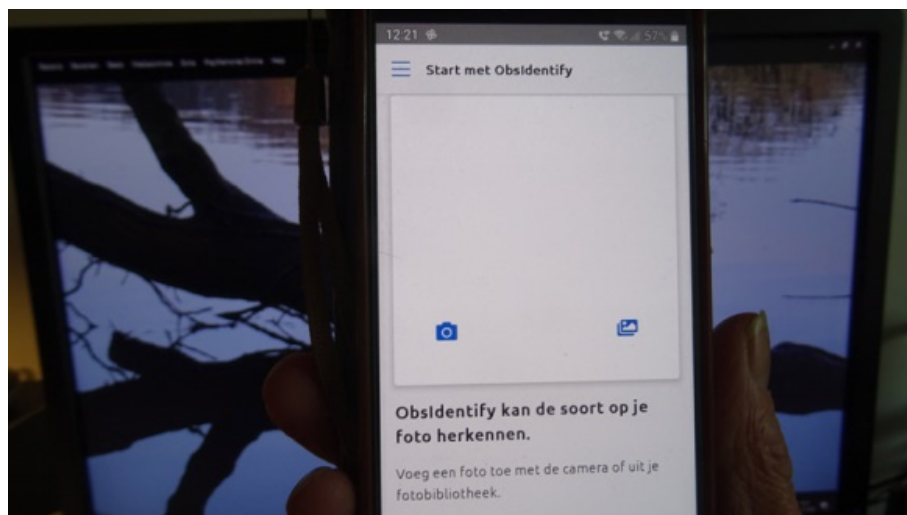
In de loop van de jaren schaf je een kast boeken aan

Waarneming.nl heeft een app ontwikkeld om soorten te herkennen in het veld, maar je kunt het ook met terugwerkende kracht gebruiken aan de hand van foto's. Met de app op je tablet of op je smartphone kun je snel soorten herkennen en eventueel meteen doorsturen naar waarneming.nl

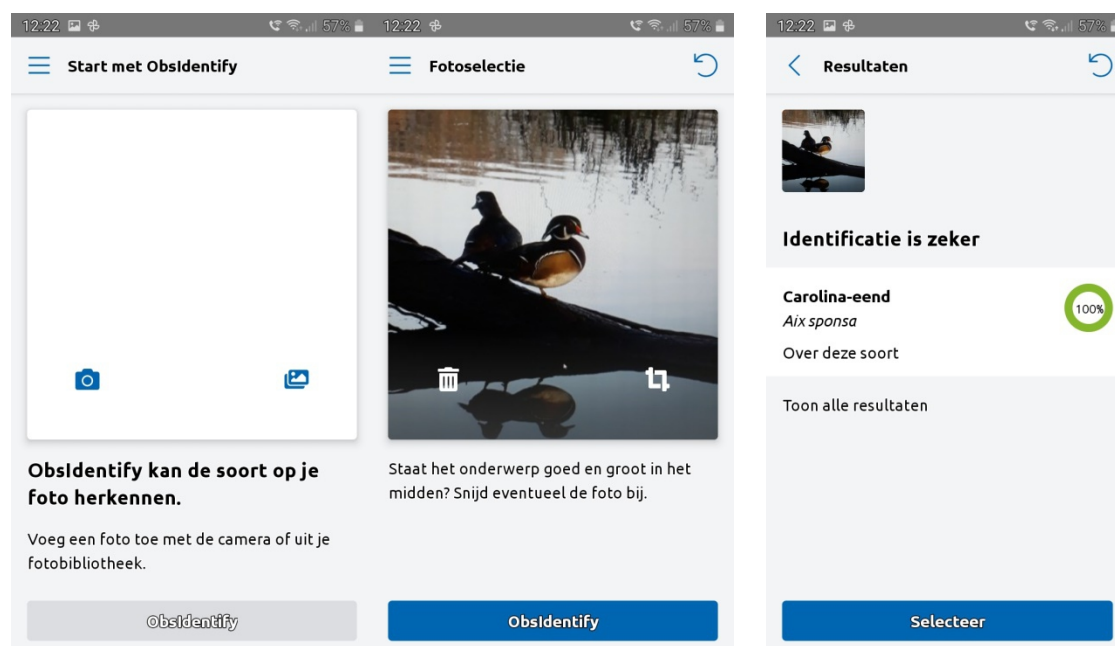
Meer over de app: <https://waarneming.nl/pages/mobile-apps/>

Voorbeeld

Twee mooie eendjes langs de Berkel. Een foto maken en de soort herkennen is dan even onhandig dus maak je gewoon een wat betere foto. Thuis kun je de app gebruiken om de soort te determineren.

Start obsmap en maak een foto van de eendjes op het beeldscherm.

Klik op de foto-maken

Klik op ObsIdentify

Daar is het resultaat

Die boeken kun je nu allemaal thuis laten als je het veld in gaat. Dat zijn nu naslagwerken en wanneer de obsmap onzeker is over de determinatie, kun je thuis de boeken nog eens raadplegen om meer zekerheid te krijgen.

Probeer het maar eens; het is erg stimulerend.

Jaarrond tuintelling - Liveatlas

Zo af en toe willen nieuwe VWG-vogelaars meedoen aan telprojecten maar vinden van zichzelf dat ze nog niet voldoende kennis hebben om een zelfstandig vogels te tellen. Het uitvoeren van een vogeltelling leer je alleen door ervaring; door het gewoon te gaan doen. De meest simpele manier om te starten is meedoen aan de jaarrond tuintelling. Voor meer info daarover en hoe mee te doen zie: <https://www.tuintelling.nl/>

De volgende stap daarna is meedoen aan de liveatlas.

Je kunt een route, een punt of een zelfgekozen gebiedje gaan tellen. Het is een supersimpel project. Start de liveatlas op je smartphone of tablet. Start de telling en ga gewoon tellen! Alle vogels die je ziet en/of hoort kun je invoeren. Op die manier leer je de vogels herkennen want van iedere vogel wil je immers weten wat het is. De geluiden die de vogels maken ga je proberen te onthouden en je leert steeds meer over de samenstelling van vogelsoorten in een bepaald biotoop en tijd van het jaar.

Ga eens op een picknickbank zitten en tel een kwartier of half uur lang alle vogels die er zijn; loop eens een wandelingetje door een park of het bos en voer alle vogels in die je hoort en ziet. Tel een kwartier of een uur en dan heb je al een leuke soortenlijst met aantallen. Meer uitgebreide informatie over dit laatste project en resultaten van de duizenden ingevoerde tellingen in heel het land is hier te vinden: <https://www.sovon.nl/nl/liveatlas>

Al gauw zul je merken dat het allemaal best te doen is. Er zijn na een tijdje vrijwel geen vogels meer die je niet herkent. Dan kun je overstappen naar één van de vele andere tellingen die er landelijk en binnen de vogelwerkgroep worden uitgevoerd. Vogels kijken is een kwestie van naar buiten gaan, struinen en op zoek gaan naar al die vogels die er in de verschillende biotopen te vinden zijn.

Meer telprojecten zijn hier te vinden: <https://www.sovon.nl/nl/vogelstellen>

Gezocht: coördinator website

Misschien is het al eens opgevallen bij een bezoek aan de website, maar niet alle informatie die erop staat is actueel. De pagina's per vogelsoort kunnen bijvoorbeeld wel eens bijgewerkt worden.

Het bestuur is op zoek naar 1 of meer personen die regelmatig willen kijken wat er weg kan en wat er bij zou moeten. Klopt alle informatie nog?

Je hoeft dus niet zelf stukken te schrijven, maar het gaat er vooral om om mensen te benaderen die wat kunnen aanleveren. Interesse? Neem contact op met het secretariaat.